

Műtét előtti terápiás betegtájékoztatás

Oroszi Julianna

Előadásunkkal a betegoktatás önálló szakterületté válásának fontosságát szeretnénk bizonyítani, azáltal, hogy részletesen bemutatjuk az Országos Gerincgyógyászati Központban – lassan már hét éve - sikeresen és hatékonyan működő műtét előtti terápiás tájékoztatást, betegoktatást.

Betegoktatást végez minden egészségügyi szakember. Ily módon betegoktatás mindig is a gyógyító munka szerves része volt. Az utóbbi időben azonban megjelent az igény arra, hogy az külön szakterületté váljon, szakma specifikus betegoktatók tevékenykedjenek.

Ennek számos oka van. Többek között az orvos- beteg viszony átalakulása, az atyáskodó (paternalista) kapcsolatból beteg centrikus, a beteget partnerként kezelő kapcsolat alakult ki. Továbbá a beteg tudni akarja, hogy mi fog vele történni a különböző terápiás kezelése során – élni akar a teljes körű tájékoztatás jogával, az önrendelkezés jogával úgyszintén. Tehát a beteg érvényesíteni akarja a jogait és az orvosnak kötelessége tájékoztatni a beteget. E kettős feladat megoldását elősegítendő jogos az igény arra, hogy a betegoktatás önálló szakterületként jelenjen meg, Magyarországon is. Főként azért, mert hazánkban egyre kevesebb az orvos és egyre több a beteg. Az előadásban a **műtét előtti terápiás betegtájékoztatást** mutatjuk be. A terápiás tájékoztatás egy folyamat, amely során több módszert kombinálunk. Informálás, tanácsadás, döntéstámogatás, viselkedésmódosítás. Mindezek hatást gyakorolnak az érzelmekre, a betegség megélésének minőségére. Azt bizonyítjuk, hogy a műtét előtti információközlés és tanácsadás csökkenti a szorongást, javítja az együttműködést és ez által elősegíti a gyors gyógyulást.

A kutatásba 45 beteget vontunk be, akik stabilizációs műtétre érkeztek Intézetünkbe, 23 – nak csak oktató-füzetet adtunk (kontroll – csoport), 22 beteg az orvosi tájékoztatáson kívül, a betegoktató által szóbeli tájékoztatásban is részesült. A felméréseket pszichológiai tesztek, Spielberger-féle állapot-szorongás teszt, Zung-féle depresszió kérdőív segítségével végeztük. Azok a betegek, akik szóbeli oktatásban is részesültek, alacsonyabb átlagpontszámot értek el a Spielberger-féle állapot – szorongás teszteken, mint azok, akik csak a tájékoztató füzetet kapták meg. A Zung- féle depresszió kérdőív eredményei azt vetítik elő, hogy a szóban oktatott betegek depresszióra utaló jeleket kevésbé mutatnak, mint a kontroll csoport.

Ezen kívül a tájékoztató füzethez kapcsolódó önálló kérdőív feldolgozásával a tájékoztató füzet olvashatóságát, értelmezhetőségét, annak segítség nyújtását néztük és azt, hogy mennyivel lett nyugodtabb a műtetre váró beteg a tájékoztató füzet elolvasása után.

A terápiás beteg tájékoztatás vonatkozásai információs, jogi, etikai és lelki. **Információs**, mert csak az informált beteg tud valódi partnerré válni. **Jogi**, ugyanis a legtöbb műhiba per oka az, hogy a beteg úgy érzi nem kapott elég tájékoztatást és odafigyelést. **Etikai**, hiszen az etika jelentése érték, ami az ember javát szolgálja. **Lelki**, mert a betegoktatónak a betegséggel, annak kezelésével kapcsolatos információkon túlmenően hitet és reményt is kell adnia a gyógyuláshoz.

Intézetünkben 2007 októbere óta több mint 12 000 beteget tájékoztattunk oly módon, hogy a fent ismertetett szempontokat maximálisan figyelembe vettük. A betegek visszajelzései igen pozitívak. Meggyőződésünk, hogy az információval való gyógyítás, közérzetjavítás hozzájárul a gyors felépüléshez. Az Egészségügyi Világszervezet is kimondja, hogy a betegoktatás a **betegbiztonsággal** kapcsolatos tényezők fontos része. Ugyanis az informált beteg jobb eséllyel rendelkezik egészségének visszanyerését illetően. Csak az információval ellátott, felkészült beteg lehet valódi partner. Csak így nyerhetjük el az együttműködést. A beteg együttműködése nélkül - tudjuk a legkiválóbb terápiás kezelés is hatástalan marad.